Lietas arhīva Nr. KA04-0510-20/10
ECLI:LV:RAT:2020:0703.11091096019.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2020.gada 3.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija:
tiesnese Žaneta Vēvere,
tiesnese Ludmila Poļakova,
tiesnesis Juris Stukāns,
rakstveida procesā izskatīja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 27.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ tika atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēti Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, 15.panta ceturtajā daļā un 175.panta trešajā daļā, izdarīšanā, proti, par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas tīšu iznīcināšanu un svešas kustamas mantas slepenas nolaupīšanas (zādzības), kas izarta no transportlīdzekļa, mēģinājumu (Krimināllikuma redakcijā, kas bija spēkā 2019.gada 28.jūnijā).

/pers. A/ sods pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas noteikts īslaicīga brīvības atņemšana uz 1 (vienu) mēnesi.

/pers. A/ sods pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas un 175.panta trešās daļas noteikts brīvības atņemšana uz 4 (četriem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo daļu, galīgais sods noteikts, saskaitot piespriestos sodus – brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta, soda terminā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2019.gada 28.jūnija līdz 2019.gada 30.jūnijam (divas dienas).

Drošības līdzekļi – uzturēšanas noteiktā vietā – grozīts uz apcietinājumu.

Piedzīta no /pers. A/ par labu /pers. C/ kaitējuma kompensācija 30 *euro* (trīsdesmit *euro*).

Par Rīgas rajona tiesas 2020.gada 27.janvāra spriedumu /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par sodu, jo piemērotais sods ir pārāk bargs un sodu mīkstināt.

Norāda, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā viņa psihotropu vielu atkarību, viņa veselības stāvokli, to, ka viņam bija operācija, pēc kuras palika par 2.grupas invalidi. Pirms operācijas zaudēja darbu. Pēc operācijas ilgu laiku nelietoja alkoholu un apreibinošās vielas. Pārvācas dzīvot Rīgā, kur atsāka lietot narkotiskās vielas. Tajā pat laikā ārstējies metadona programmā. Uzzināja par problēmām ar veselību, par vairākiem diagnozēm. Sākas depresija. Ļoti nožēlo izdarīto. Norāda, ka nevarēja sevi kontrolēt, jo depresijas dēļ lieto narkotiskās vielas. Pēc atbrīvošanas vēlās apmeklēt psihologu, ar kuru jau ir sarunājis psiholoģisko kursu, vēlās ārstēties no atkarībām, dzīvot godīgu, cilvēka cienīgu dzīvi, sākt mācīties vakarskolā un pa dienu strādāt, palīdziet vecvecākiem lauku darbos. Vēlās ātrāk samaksāt cietušajam kompensāciju. Norāda, ka mamma dzīvo Francijā, viņa gatava apsūdzētajam palīdzēt. Norāda, ka ņemot vērā to, ka ir noteikta probācijas uzraudzība, līdz ar ko, apsūdzētā mācīšanās, strādāšana un kaitējuma atlīdzināšana tiks kontrolēta. Tāpat apsūdzēto kontrolēs vecvecāki. Uzskata, ka sods - brīvības atņemšana uz pieciem mēnešiem – par sasistu stiklu ir pārāk bargs sods.

Par apsūdzētā apelācijas sūdzību Kriminālprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punkta kārtībā apsūdzētā aizstāve A.Isajeva iesniedza viedokli, kurā norāda, ka apsūdzētā apelācijas sūdzība ir pamatota un apmierināma. Apsūdzētais atzina vainu, nožēloja izdarīto, veicināja kriminālprocesa sekmīgu virzīšanu un patiesības noskaidrošanu. Apsūdzētajam ir pastāvīga dzīvesvieta, darbavieta, apsūdzētais uztur sociāli derīgas saiknes ar saviem tuviniekiem, vēlās palīdziet tuviniekiem. Lūdz ņemt vērā apsūdzētā veselības stāvokli. Uzskata, ka pirmās instances tiesa ir daļēji norādījusi uz /pers. A/ atbildību mīkstinošiem apstākļiem un apsūdzēto pozitīvi raksturojošiem apstākļiem, kas piemērotajā sodā neatspoguļojas. Lūdz mīkstināt piemēroto sodu par katru noziedzīgu nodarījumu un galīgo sodu.

Par apsūdzētā apelācijas sūdzību Kriminālprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punkta kārtībā Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore L.Īzaka iesniedza viedokli, kurā lūdz atstāt pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu, bet apsūdzētā apelācijas sūdzību noraidīt.

Prokurore norāda, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu ir noteikusi atbilstoši Krimināllikuma 46.pata nosacījumiem, ir ņēmusi vērā soda noteikšanas vispārīgos principus un Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, pamatoti konstatējusi un ņēmusi vērā apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli, un pastiprinošu apstākli. Uzskata, ka apsūdzētajam noteiktais sods par katru noziedzīgu nodarījumu ir uzskatāms par samērīgu un atbilstošu Krimināllikuma 35.panta noteiktajam soda mērķim.

Prokurore norāda, ka apsūdzētā darbībās pastāv augsts recidīva risks. Tiesas noteiktais sods nav atzīstams par nesamērīgu, jo ir pietuvināts panta sankcijā paredzētajai soda minimālai robežai.

Uzskata, ka apelācijas sūdzībā norādītais ir pozitīvi vērtējams, taču tas nav par pamatu soda mīkstināšanai. Tāpat arī noteiktais galīgais sods nav atzīstams par pārāk bargu.

Motīvu daļa

Izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, kā arī pārbaudījusi lietas materiālus tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ noteikto galīgo sodu citu apsvērumu dēļ un šajā daļā taisāms jauns spriedums. Pārējā daļā spriedums kā tiesisks un pamatots ir atstājams negrozīts.

Apelācijas kārtībā pirmās instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa likumīgi un pamatoti atzinusi /pers. A/ par vainīgu viņam inkriminēto noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēti Krimināllikuma 185. panta pirmajā daļā, 15.panta ceturtajā daļā un 175.panta trešajā daļā, izdarīšanā. Viņa darbības kvalificētas pareizi.

Nosakot sodu /pers. A/, pirmās instances tiesa pamatoti, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta prasībām, ir ņēmusi vērā un vērtējusi izdarīto noziedzīgu nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Pirmās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu, apsūdzētā /pers. A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi ir klasificējami kā mazāk smags un smags noziegums.

Pirmās instances tiesa spriedumā ir pareizi atspoguļojusi un izvērtējusi apsūdzētā /pers. A/ personību raksturojošos datus – apsūdzētā ģimenes stāvokli, nodarbinātību, veselības stāvokli, iepriekšējas sodāmības. Tiesas kolēģija atkārtoti pārvērtēt šos apstākļus nav pamata. Apelācijas instances tiesā nav iesniegti jauni apsūdzētā personību raksturojošie dati.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, pirmās instances tiesa ņēmusi vērā apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli ir atzinusi to, ka apsūdzētais atzinis savu vainu un nožēloja izdarīto. Šī apstākļa pārvērtēšanai tiesas kolēģijai nav pamata.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa nosakot sodu, nav ņēmusi vērā to, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību un izvēlējies vienkāršāka procesa veidu, tiesas kolēģija to ņem vērā, bet neatzīst to par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē. Vienkāršoto procesuālo formu izvēlēšanās krimināltiesisko attiecību noregulēšanā nav atzīstama par atbildību mīkstinošu apstākli. Šāda atziņa ir izteikta Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008. gada 21.aprīļa lēmumā lietā Nr. SKK-232/2008.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atzinusi noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Vienlaicīgi, tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa spriedumā kļūdaini norādījusi, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī sodāmība /pers. A/ pēc Jelgavas tiesas 2018.gada 6.februāra sprieduma bija dzēsta.

Tiesas kolēģija konstatē, ka ar 2018.gada 6.februāra Jelgavas tiesas spriedumu /pers. A/ sodīts ar piespiedu darbu uz 160 stundām. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 28.februāra lēmumu /pers. A/ tika atbrīvots turpmākās soda – simtu sešdesmit piespiedu darba stundu izpildes, kas viņam noteikts ar 2018.gada 6.februāra Jelgavas tiesas spriedumu (lēmums stājies spēkā 2019.gada 30.martā (lietas 73.lapa). Ņemot vērā minēto un atbilstoši Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 4.punkta noteikumiem par sodāmību dzēšanu personām, kas izcietušas piespiedu darbu, sodāmība /pers. A/ pēc Jelgavas tiesas 2018.gada 6.februāra sprieduma noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī nebija dzēsta, ko arī pamatoti secinājusi pirmās instances tiesa, konstatējot apsūdzētajam atbildību pastiprinošo apstākli – recidīvu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti apsūdzētajam noteikusi sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu. Vienlaikus tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa spriedumā motīvu daļā norādot galīgā soda noteikšanu ir kļūdaini atsaukusies uz Krimināllikuma 50.panta otro daļu. Šādu pirmās instances tiesas kļūdu, tiesas kolēģija atzīst par pārrakstīšanas kļūdu, jo sprieduma rezolutīvajā daļā galīgais sods noteikts pareizi, atsaucoties uz Krimināllikuma 50.panta trešo daļu.

Tāpat tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa pamatoti, nosakot galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ņēmusi vērā apsūdzētajam konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli, kā arī apsūdzētā attieksmi pret izdarīto, neatstājot bez ievērības pirmās instances tiesas sēdē pausto nožēlu, un sprieduma motīvu daļā norādījusi, ka galīgais sods nosakāms daļēji saskaitot piespriestos sodus. Taču tiesas kolēģija konstatē, ka spriedums ir pretrunīgs. Sprieduma rezolutīvajā daļā pirmās instances tiesa apsūdzētajam galīgo sodu noteikusi pilnībā saskaitot noteiktos sodus. Tiesas kolēģija neatzīst pirmās instances tiesas spriedumu šajā daļā par tiesisku un likumīgu, līdz ar ko, pirmās instances tiesas spriedums daļā par galīgā soda noteikšanu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ir atceļams un apsūdzētajam galīgais sods saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu nosakāms piemērojot apsūdzētajam labvēlīgāko – daļējo sodu saskaitīšanas principu, ņemot vērā noziedzīgo nodarījumu raksturu un kaitīgumu, apsūdzētā personību, viņa atbildību mīkstinošu apstākli, ka viņš ir atzinis savu vainu un nožēlojis izdarīto, to, ka viņš ir sadarbojies ar tiesu un izvēlējies vienkāršāka procesa veidu, piekrītot lietu skatīt bez pierādījumu pārbaudes.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā to, ka /pers. A/ izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem nav gadījuma raksturs, /pers. A/ vairākkārt tiesāts par mantiska rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, ņemot vērā konstatētu atbildību pastiprinošu apstākli, proti, to, ka izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, turklāt, jauns noziedzīgs nodarījums izdarīts neilgi pēc soda izciešanas pēc iepriekšēja sprieduma, kas norāda uz to, ka apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem ir nodarbošanās raksturs, atzīst par pamatotu, samērīgu un taisnīgu noteikt apsūdzētajam /pers. A/ galīgo sodu - brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Tāpat tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa nepamatoti sprieduma motīvu daļā ir norādījusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro prim daļu noteikt, ka sods – piespiedu darbs – izpildāms patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas. Tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētajam /pers. A/ sods – piespiedu darbs – šajā krimināllietā nav noteikts, līdz ar ko, šāda pirmās instances tiesas norāde no sprieduma ir izslēdzama.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 523.panta pirmās daļas nosacījumiem, spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas. Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedums sastāv no divām motīvu daļām, bet spriedumā nav norādīta rezolutīvā daļa. Tiesas kolēģija ņemot vērā sprieduma pēdējās daļas saturu, atzīst, ka otreiz norādītā "motīvu daļā" ir pārrakstīšanas kļūda, jo sprieduma pēdējās daļas saturs atbilst sprieduma rezolutīvajai daļai atbilstoši Kriminālprocesa likuma 528. un 529.panta nosacījumiem, kurā ir norādītas tiesību normas pamatojoties uz kurām tiesa ir pieņēmusi lēmumu, Krimināllikuma panti, pēc kuriem /pers. A/ ir atzīst par vainīgu, apsūdzētajam piespriestā soda veids un mērs, apsūdzētajam piemēroto ar brīvības atņemšanu saistīto drošības līdzekļu termiņu ieskaitīšana soda termiņā, drošības līdzeklis, kaitējuma kompensācija, kaitējuma kompensācijas nodrošināšana, rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem, sprieduma pārsūdzēšanas kārtība un termiņš.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādītiem motīviem par soda samazināšanu, tiesas kolēģija atzīst, ka apstāklis, ka apsūdzētais vēlas atlīdzināt cietušam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, ir personu pozitīvi raksturojošs, bet tas nav pamats soda mīkstināšanai.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmumā "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" atzīst, ka par atbildību mīkstinošiem nav atzīstami tādi apstākļi, kuriem ir tikai personību raksturojošu faktoru nozīme, piemēram, dzimums, izglītība, sodāmības neesamība, nevainojama uzvedība, priekšzīmīgs darbs pirms noziedzīga nodarījuma izdarīšanas utt.

Apstākļi, ka apsūdzētais vēlas apmeklēt psihologu, ārstēties no narkotisko vielu atkarības, dzīvot godīgu, cilvēka cienīgu dzīvi, sākt mācīties vakarskolā un pa dienu strādāt, palīdziet vecvecākiem lauku darbos, ir personību pozitīvi raksturojošas ziņas, taču apsūdzētā turpmākie nodomi nav pamats soda mīkstināšanai.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu apsūdzētā argumentu, ka par sasitu stiklu ir noteikts pārāk bargs sods – brīvības atņemšana uz četriem mēnešiem, jo minētais sods apsūdzētajam noteikt par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, savukārt, sods par Krimināllikuma 185.panta pirmo daļu ir

noteikts - īslaicīgā brīvības atņemšana uz vienu mēnesi, kas tiesas kolēģijas ieskatā ir likumīgs un pamatots, nav atzīstams par bargu un nesamērīgu ar izdarīto, līdz ar ko, nav samazināms.

Tiesas kolēģija ņem vērā apelācijas sūdzībā norādītās ziņas par apsūdzētā veselības stāvokli, bet neatzīst to par pamatu mīkstināt sodu.

Turklāt, tiesas kolēģijai nav pamata uzskatīt, ka /pers. A/ atrodoties apcietinājumā nebūs iespējams nodrošināt medicīnisko aprūpi. Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumiem Nr.276 „Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība" visiem notiesātajiem tiek nodrošināta medicīniskā aprūpe, un saskaņā ar šo noteikumu 33.- 37.punktu ieslodzītajām personām ir tiesības saņemt ārstniecības pakalpojumus ārpus ieslodzījuma vietas. Savukārt, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 640.panta ceturto daļu, ja notiesātais saslimis ar smagu slimību, kas nav psihiski traucējumi, tiesnesis, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, notiesātā personību un citus apstākļus, var pieņemt lēmumu par viņa atbrīvošanu no turpmākās soda izciešanas.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais kļūdaini apelācijas sūdzībā atsaucās uz papildsodu - probācijas uzraudzību, jo šajā krimināllietā papildsods – probācijas uzraudzība /pers. A/ nav noteikts.

Ņemot vērā minēt, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. A/ noteiktais sods par katru noziedzīgu nodarījumu ir likumīgs un pamatots, tas ir atstājams negrozīts, bet apsūdzētā apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Apelācijas instances tiesā pēc norīkojuma apsūdzētajam /pers. A/ juridisko palīdzību sniedza un apelācijas instances tiesā iesniedza viedokli par apelācijas sūdzību zvērināta advokāte A.Isajeva, kurai saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" no valsts līdzekļiem samaksājami 25 *euro* (divdesmit pieci *euro*). Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālie izdevumi ir piedzenami no apsūdzētā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās prim daļas 2.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 27.janvāra spriedumu daļā par galīgo sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, /pers. A/ daļēji saskaitot piespriestus sodus galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 27.janvāra spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā 25 *euro* (divdesmit pieci *euro*) par zvērinātas advokātes sniegto juridisko palīdzību, nosakot 30 dienu termiņu tā labprātīgai izpildei pēc nolēmuma spēkā stāšanās, iesniedzot tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu.

Nolēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajai tiesai Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese	(personiskais paraksts)	Ž.Vēvere
Tiesnese	(personiskais paraksts)	L.Poļakova
Tiesnesis	(personiskais paraksts)	J.Stukāns